

OSTRÓWSKA
DREWS i STRAUSS

74

Nr. akti
V Kps

Protokół przesłuchania świadka

Dnia 194... r. w
20. września 1946r. Starogardzie
Sędzia Sledczy rejonu Sądu Okręgowego w z siedzibą
w Sąd Grodzki w Oddział XXXXXXXX
w osobie Sędziego Starogardzie V
z udziałem Protokółanta asesora F. Piechowskiego
w obecności stron s. rej. L. Kosiedowskiej.

przesłuchał niżej wymienionego w charakterze świadka — bez przysięgi.¹⁾ —
Po uprzedzeniu świadka o odpowiedzialności karnej za ~~fałszywe zeznanie~~ i o treści
art. 107 k.p.k. — oraz o znaczeniu przysięgi, Sędzia odebrał od niego przysięgę na za-
sadzie art. k.p.k. po czym —¹⁾ świadek zeznał, co następuje:
111

Imię i nazwisko
Wiek
Imiona rodziców
Miejsce zamieszkania
Zajęcie
Wyznanie
Karalność
Stosunek do stron
Lięka Ludwik
lat 45 (9.7.1901)
Ludwik i Katarzyna z d. Prymasz
Starogard, [redacted]
kotłowy-maszynista
rzm. kat.
niekarany
obcy.

Mniej więcej tydzień po wkroczeniu Niemców do Starogardu,
pewnej nocy zbudziło mnie dobijanie do drzwi i wołania w języku
niemieckim. Gdy otworzyłam drzwi weszło pięciu hitlerowców SS-
z bronią i kazali mi się ubrać i wyjść przed dom. Na ulicy zauważyłam
około 3 samochody -autobusy. Samochodami tymi przyjechali ci SS-owcy,
których razem było około 50-ciu. Inne grupki SS-owców wyciągały
z mieszkań innych mieszkańców działek mężczyzn. Wszystkich mężczyzn
mieszkających na działkach w liczbie około 50 do 70 osób ustawiono
w dwuszeregu na ulicy oświetlonej reflektorami samochodów. Wśród
SS-owców rozpoznałem z całą pewnością Drewsa znanego zbrodniarza
hitlerowskiego w Starogardzie. Oprócz tego był +am zdaje mi się

¹⁾ W tym miejscu wpisać należy odpowiedź, jakiej udzielił świadek, po uprzedzeniu go o prawie odmówienia zeznań (art. 104 k.p.k.).

78

Egon Sievert, lecz tego nie mogę powiedzieć z całą pewnością, gdyż w owym czasie nie znałem go jeszcze dobrze. Oprócz tych dwóch

kręciło się tam jeszcze około pięciu miejscowych Niemców, z których jedynie znam jednego, lecz nie mogę przypomnieć sobie obecnie jego nazwiska. Mogę go jedynie określić bliżej, tak, że na podstawie tych danych można ustalić jego tożsamość. Był to mianowicie ekspedient zatrudniony przed wojną w składzie żelaza Gołuńskiego przy ulicy Sambora. W pierwszym okresie okupacji był on kierownikiem wzgl. Treuhaenderem sklepu żelaza firmy A. Chmielecki, Starogard, ul. Kościuszki 47. Był on wzrostu średniego, szczupły, w wieku około 35 lat wówczas i nosił okulary. SS-owcy kazali nam zdjąć nakrycia głów, poczym przechodzili wraz z owymi miejscowymi Niemcami przed dwuszeręgiem wybierając sobie pewnych mężczyzn. Głos rozstrzygający przy tym wyborze mieli właśnie ci miejscowi Niemcy, a między nimi Drews, Sievert i ów ekspedient od Gołuńskiego. Jak zauważyłem SS-owcy wraz z Niemcami oglądali dokładnie przedewszystkiem włosy i wybierali z dwuszeręgu tych którzy mieli krótko podstrzyżone włosy. Patrzyli poza tym oni na twarze i przypuszczam, że szukali oni mężczyzn z śladami ospy. O ile sobie mogę przypomnieć to zabrano wówczas z całą pewnością pięciu mieszkańców działek, a może i więcej. Wśród zabranych byli następujący moi znajomi: Hinz Leon, Szulfer Franciszek i zdaje mi się Scierpialkowski. Innych nazwisk nie mogę sobie przypomnieć. Hinz i Szulfer byli moimi sąsiadami, więc też losem ich interesowałem się bliżej. Wiem, że zabrani wówczas mieszkańcy działek zostali umieszczeni w więzieniu w Starogardzie, gdzie przebywali przez okres pięć dni. Po pięciu dniach wszyscy oni wrócili i mówili mi w ten czas, że aresztowano ich pod zarzutem posiadania broni i że w więzieniu mocno ich bito. Szulfer i Hinz w okresie okupacji zmarli.

W dwa dni po owej nocnej rewizji na działkach miała miejsce druga podobna rewizja i łapanka na terenie baraków przy ulicy Gdańskiej. W tym czasie zabrano 11-tu mężczyzn i wszyscy oni zostali przez Niemców rozstrzelani. Wiem, że wśród rozstrzelanych był Grzybek syn murarza z [redacted], Bliższych informacji w sprawie jednej i drugiej rewizji i w sprawie osób pomordowanych będzie mógł udzielić Małuszewski Jan, urzędnik starostwa.

W czasie rewizji gdy mnie zabrano z mieszkania byli również zabrani sąsiedzi moi z działek: Michał Kuryga, [redacted] oraz Osrowski Walenty, [redacted]. Możliwym, że ci dwa względnie inni z zabranych mieszkańców działek rozpoznać mogą pozostałych Niemców tujejszych biorących udział w tej akcji.

Zbrodnicza działalność Drewsa i Gustawa Straussa, Egona Sieverta, i Szwarca na terenie Starogardu jest wszystkim wiadoma, i zdaniem moim wielu osób może udzielić bliższych informacji w sprawie tej zbrodniczej działalności.

P.P.

*1-) Kucwik Liaska
Bokwinowa*

Sędzia

1-) Białkowski

Prokurator

1-) Kucwik Liaska